

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 11 września 2014 r. (data nadania w placówce pocztowej) powódka E. G., reprezentowana przez fachowego pełnomocnika, wniosła o zasądzenie od K. Z. kwoty 29.224,38 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 6 sierpnia 2014 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, iż jej ojciec był właścicielem nieruchomości położonej w C. (gmina D.), dla której prowadzona była księga wieczysta (...). Przedmiotowa nieruchomość została przejęta na własność Skarbu Państwa na podstawie przepisów nacjonalizacyjnych. Powódka wskazała również, że jej ojciec i dziadek byli akcjonariuszami spółki (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. oraz spółki Zakłady (...) Spółka Akcyjna.

Wyjaśniła, iż chciała odzyskać odziedziczony majątek i zgłosiła się w tym celu do pozwanej. W dniu 19 czerwca 2013 r. powódka i pozwana zawarły umowę o zarząd interesami, na podstawie której pozwana zobowiązała się do podjęcia wszelkich czynności zmierzających do odzyskania przez powódkę składników spadku po dziadku i ojcu. Pozwana zapewniała, iż ma wiedzę i umiejętności do wykonania przedmiotu umowy. Wynagrodzenie za wykonane czynności zostało określone na zasadzie success fee jako 10 % wartości wszelkich uzyskanych przez powódkę świadczeń. Na poczet wynagrodzenia pozwana otrzymała od powódki kwotę 30.000 zł tytułem zaliczki, pozwana została również notarialnie umocowana do działania w imieniu powódki.

Powódka wskazywała, iż w wykonaniu umowy pozwana zbierała dokumentację w archiwach, zaś w sierpniu 2013 r. poinformowała powódkę, iż spółka pod firmą (...) Spółka Akcyjna została reaktywowana. W 2014 r. powódka odnalazła w domu po rodzicach akcje spółki (...) Spółka Akcyjna, a pozwana przekonała ją wówczas, że do podjęcia dalszych czynności w sprawie należy zawrzeć umowę przechowania akcji, co nastąpiło ostatecznie w dniu 31 marca 2014 r.

Pozwana złożyła wówczas do sądu rejestrowego wnioski o wznowienie postępowania o ustanowienie kuratora dla wskazanej wyżej spółki i wznowienie postępowania rejestrowego zakończonego wpisem przedmiotowej spółki do Krajowego Rejestru Sądowego. Sąd rejestrowy oddalił wnioski w stosunku do powódki uzasadniając, że nie ma ona legitymacji czynnej do wznowienia postępowania, gdyż na mocy umowy przechowania akcji z dnia 31 marca 2014 r. zbyła swoje prawa z akcji na rzecz pozwanej i to pozwana stała się akcjonariuszem spółki.

Powódka wskazała, że pozwana nigdy nie informowała jej, iż zawarcie umowy przechowania akcji skutkuje zbyciem praw z akcji. Wówczas powódka nieodwracalnie utraciła zaufanie do pozwanej, odwołała udzielone pozwanej pełnomocnictwo i wypowiedziała z ważnych powodów umowę o zarząd interesami oraz umowę przechowania akcji. W odpowiedzi na powyższe, pozwana wezwała powódkę do zapłaty kwoty 20.475,62 zł tytułem wynagrodzenia. Wobec tego, powódka wezwała pozwaną do zwrotu kwoty 29.224,38 zł tytułem nienależnie wypłaconej zaliczki, pomniejszonej o koszty przejazdów do archiwów w wysokości 775,62 zł.

Powódka podkreślała, iż działania pozwanej nie przyniosły żadnego rezultatu, nie doprowadziły też do żadnego przysporzenia majątkowego po stronie powódki. Tym samym nie ziszczyły się umowne przesłanki żądania zapłaty wynagrodzenia przez pozwaną.

(pozew – k. 1-10)

Wyrokiem zaocznym z dnia 22 stycznia 2015 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy – Mokotowa w W. zasądził od pozwanej K. Z. na rzecz powódki E. G. kwotę 29.224,38 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 6 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu w wysokości 3.896 zł. W zakresie zasądzenia kwoty należności głównej Sąd wyrokowi nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

(wyrok zaoczny – k. 62)

W sprzeciwie od powyższego wyroku zaocznego pozwana K. K. wniosła o uchylenie wydanego wyroku zaocznego, oddalenie powództwa oraz o zawieszenie rygoru natychmiastowej wykonalności.

Pozwana wskazała, iż poznała powódkę w 2013 r. Powódka opowiedziała wtedy, że przed II Wojną Światową jej ojciec był właścicielem gospodarstwa rolnego pod W., które zostało przejęte przez Skarb Państwa na mocy dekretu PKWN z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej.

Ponadto powódka informowała pozwaną o tym, że jej ojciec posiadał akcje (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. oraz Zakłady (...) Spółki Akcyjnej, ale nie przedstawiła żadnych dokumentów, które by to potwierdzały.

Powódka chciała odtworzyć losy rodzinnego majątku oraz w miarę możliwości go odzyskać, zatem strony zawarły umowę o świadczenie usług z dnia 19 czerwca 2013 r. Pozwana informowała wówczas powódkę, iż z uwagi na brak dokumentów będzie musiała prowadzić intensywne poszukiwania w archiwach, co jest czasochłonne i kosztowne. Wskazała, że poświęciła łącznie ponad 250 godzin na poszukiwania dokumentów, przejechała ponad 900 kilometrów, zgromadziła około 1000 stron dokumentów związanych z majątkiem rodzinnym powódki, przy czym na bieżąco informowała powódkę o przebiegu poszukiwań – osobiście, telefonicznie oraz w czasie wspólnych wyjazdów do archiwów.

Stwierdziła, że poinformowała powódkę o wpisaniu w 2013 r. spółki (...) Spółka Akcyjna do Krajowego Rejestru Sądowego i konsekwencjach tego wpisu.

Nadto wyjaśniła, że systematycznie przedstawiała powódce wyniki swojej pracy, oraz wszelkie możliwe i dopuszczalne środki prawne, które mogły znaleźć zastosowanie do stanu faktycznego, w którym znajdowała się powódka.

Pozwana wyjaśniła także, iż w kwietniu - maju 2014 r. powódka miała zamiar skorzystać z leczenia szpitalnego i obawiała się pozostawić w swoim mieszkaniu znalezione akcje spółki (...). Wtedy pozwana zaproponowała powódce zawarcie umowy o przechowanie akcji, na co powódka przystała. Akcje zostały jednak powódce ostatecznie zwrócone.

Pozwana przyznała, iż sąd rejestrowy odrzucił sformułowany przez nią wniosek powódki co do wznowienia postępowania rejestrowego wskazanej wyżej spółki, jednak nie mogła już podjąć w tym zakresie żadnych działań, gdyż powódka wypowiedziała łączącą strony umowę i udzieliła pozwanej pełnomocnictwo.

W ocenie pozwanej powódka chciała rozwiązać z pozwaną umowę o zarząd interesami pod jakimkolwiek pretekstem, gdyż nigdy nie zgłaszała jakichkolwiek zastrzeżeń ani co do czynności podejmowanych przez pozwaną ani co do jej wiedzy i umiejętności.

(sprzeciw od wyroku zaocznego – k. 74-78)

Postanowieniem z dnia 4 maja 2015 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy – Mokotowa w W. zawiesił rygor natychmiastowej wykonalności nadany wyrokowi zaocznemu z dnia 22 stycznia 2015 r.

(postanowienie – k. 103)

W toku postępowania strony podtrzymywały swoje dotychczasowe stanowiska w sprawie.

(odpowiedź na sprzeciw – k. 109-114, protokół z rozprawy z dn. 9.12.2015 r. – k. 139-141, protokół z rozprawy z dn. 9.05.2016 r. – k. 158-158v., protokół z rozprawy z dn. 27.09.2016 r. – k. 159-160, protokół z rozprawy z dn. 1.02.2017 r. – k. 162-166, załącznik do protokołu rozprawy z dn. 1.02.2017 r. – k. 168-168v.)

Sąd Rejonowy ustalił, co następuje:

Dziadek powódki, A. R. był współzałożycielem oraz jednym z trzech akcjonariuszy (...) Spółki Akcyjnej w W.. Akcjonariuszem tej spółki był również ojciec powódki S. R..

A. R. oraz S. R. byli także akcjonariuszami Zakłady (...) Spółki Akcyjnej w W..

Po śmierci A. R. prawa z akcji wskazanych wyżej spółek objął ojciec powódki S. R.. S. R. realizował przysługujące mu uprawnienia z akcji nieprzerwanie do dnia 25 listopada 1950 r., kiedy to przedsiębiorstwa spółek zostały objęte zarządem przymusowym Skarbu Państwa.

S. R. był właścicielem gospodarstwa rolnego w C., objętego księgą hipoteczną (...). Przedmiotowe gospodarstwo zostało przejęte na własność Skarbu Państwa na mocy dekretu PKWN z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej.

Postanowieniem z dnia 9 czerwca 1988 r. w sprawie I Ns 676/88 i I Ns 729/88 Sąd Rejonowy dla Warszawy - Mokotowa w W. I Wydział Cywilny stwierdził, że spadek po S. R., zmarłym w dniu 23 sierpnia 1986 r., na podstawie ustawy nabyli żona M. R. z domu P. oraz dzieci Z. R. i E. G. po 1/3 części każde z nich. Ponadto Sąd stwierdził, że spadek po M. R. z domu P., zmarłej w dniu 5 maja 1988 r., na podstawie ustawy nabyły dzieci Z. R. i E. G. – po 1/2 części spadku każde z nich.

(okoliczności bezsporne, a nadto dowody: skarga – k. 25-30, postanowienie spadkowe z dn. 9.06.1988 r. – k. 14, zeznania pozwanej K. K. – k. 162-166)

Postanowieniem z dnia 15 lipca 2011 r. w sprawie WA.XII.NS-REJ.KRS (...) Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie ustanowił dla spółki (...) Spółka Akcyjna w W. kuratora w osobie R. N..

Postanowieniem z dnia 15 lipca 2011 r. w sprawie WA.XII.NS-REJ.KRS (...) Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie wpisał do Krajowego Rejestru Sądowego (...) Spółka Akcyjna w W..

(okoliczności bezsporne, a nadto dowody: skarga – k. 25-30, odpis KRS – k. 22-24v.)

E. G. w 2013 r. postanowiła uporządkować sprawy majątkowe swojej rodziny, a o ile byłoby to możliwe, także odzyskać majątek odziedziczony po dziadku A. R. i ojcu S. R.. Znajomy G. M. polecił jej prawnika specjalizującego się w odzyskiwaniu majątków – K. K..

(dowody: zeznania świadka J. K. – k. 139-139v., zeznania świadka G. M. – k. 140-141, zeznania powódki E. G. – k. 159-159v. , zeznania pozwanej K. K. – k. 162-166)

W dniu 19 czerwca 2013 r. E. G. jako usługobiorca zawarła z K. K. jako usługodawcą umowę o zarząd interesami.

Przedmiotem umowy było świadczenie usług przez usługodawcę na rzecz usługobiorcy polegające na:

- a) zarządzie i koordynowaniu interesów, w tym również majątkowych usługobiorcy,
- b) bieżącym zarządzie majątkiem usługobiorcy;
- c) podjęciu wszelkich niezbędnych czynności zmierzających do realizacji roszczeń usługobiorcy związanych ze spadkiem po A. R. oraz S. R.;
- d) wykonywaniu wszelkich czynności, w tym czynności prawnych i składaniu oświadczeń woli w imieniu usługobiorcy, niezbędnych do prawidłowej realizacji czynności określonych powyżej;
- e) reprezentowaniu usługobiorcy w jak najszerszym zakresie przed sądami, organami administracji państwowej i samorządowej, instytucjami we wszystkich sprawach majątkowych i niemajątkowych usługobiorcy, w tym również

do odbioru z urzędów pocztowych wszelkiej adresowanej do usługobiorcy korespondencji, przesyłek i przekazów pieniężnych.

W umowie K. K. jako usługodawca oświadczyła, że posiada wiedzę i umiejętności do wykonywania usługi, której mowa dotyczy.

Usługodawcy przysługiwało wynagrodzenie za wykonane czynności w wysokości 10 % wartości wszelkich kwot uzyskanych przez usługobiorcę na skutek realizacji powyższych czynności. Termin zapłaty wynagrodzenia został określony na 7 dni po przekazaniu kwot na rzecz Usługobiorcy. Tytułem zaliczki na poczet wynagrodzenia usługobiorca zobowiązała się zapłacić usługodawcy kwotę 30.000 (trzydzieści tysięcy) zł płatną w czterech ratach. Ostatecznie K. K. otrzymała od E. G. kwotę 10.000 zł w dniu 25 czerwca 2013 r., kwotę 5.000 zł w dniu 31 lipca 2013 r., kwotę 5.000 zł w dniu 10 września 2013 r. oraz kwotę 10.000 zł w dniu 22 października 2013 r. tytułem wskazanej wyżej zaliczki na poczet wynagrodzenia.

Jednocześnie E. G. udzieliła K. K. w formie aktu notarialnego pełnomocnictwa do zarządu jej majątkiem i interesami w rozumieniu art. 87 § 1 zd. 3 k.p.c.

(dowody: umowa – k. 15-16, porozumienie wraz z potwierdzeniami odbioru zaliczek – k. 17, pełnomocnictwo – k. 18–18v., zeznania świadka J. K. – k. 139-139v., zeznania świadka G. M. – k. 140-141, zeznania powódki E. G. – k. 159-159v., zeznania pozwanej K. K. – k. 162-166)

K. K. po zawarciu umowy z powódką podjęła się czynności zmierzających do poszukiwania dokumentacji dotyczącej majątku ojca i dziadka powódki. Pozwana organizowała wyjazdy do archiwów miejskich w M., G., (...), R. oraz W. celem odnalezienia informacji co do rodziny i majątku rodzinnego powódki. Pozwana odbywała te podróże samodzielnie, niekiedy w towarzystwie powódki. Pozwana była w kontakcie z powódką, przekazywała jej zdawkowe informacje o poczynionych postępkach oraz zapewniała o swojej skuteczności oraz posiadany doświadczeniu w tego typu sprawach.

(dowody: rozliczenie – k. 41, zeznania świadka J. K. – k. 139-139v., zeznania świadka G. M. – k. 140-141, zeznania powódki E. G. – k. 159-159v.)

W dniu 31 marca 2014 r. E. G. (składająca) zawarła z K. K. (przechowawca) umowę przechowania, zgodnie z którą przechowawca zobowiązywał się przejąć na przechowanie od składającej akcje spółki pod firmą (...) Spółka Akcyjna (o numerach : (...) -3180, (...) -3420, (...) - (...), (...) -4000, (...) - (...) i (...) - (...)) o łącznej wartości nominalnej 123 120 zł (§ 1 umowy). Przechowawca miał prawo rozporządzać wedle swego uznania przedmiotem przechowania, w tym miał prawo posługiwać się przedmiotem przechowania we wszelkich działaniach mających na celu realizację roszczeń wynikających z przedmiotu przechowania (§ 2.1 umowy).

(dowody: umowa przechowania wraz załącznikiem – k. 19-21, zeznania świadka G. M. – k. 140-141, zeznania pozwanej K. K. – k. 162-166)

K. K. sporządziła i wniosła (wraz z powódką) do Sadu Rejonowego dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie XII Wydziału Gospodarczego Krajowego Rejestru Sądowego skargi o: 1) wznowienie postępowania o ustanowienie kuratora dla osoby prawnej zakończonego prawomocnym postanowieniem z dnia 15 lipca 2011 r. (sygn. WA.XII.NS-REJ.KRS (...)) o ustanowieniu kuratora dla (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. oraz 2) o wznowienie postępowania rejestrowego zakończonego prawomocnym postanowieniem z dnia 25 kwietnia 2013 r. o wpisaniu do KRS (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. (sygn. WA.XII.NS-REJ.KRS (...)). Skarżące wniosły o zmianę zaskarżonych postanowień i oddalenie wniosku, a także o wykreślenie wpisu dokonanego w sprawie WA.XII.NS-REJ.KRS (...).

Postanowieniami z dnia 13 czerwca 2014 r. (wydanymi w sprawach WA XII Ns Rej KRS (...) oraz WA XII Ns Rej KRS (...)) Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru

Sądowego odrzucił wniosek o wznowienie postępowania o wpis do rejestru, a także odrzucił wniosek E. G., a oddalił wniosek K. K. o wznowienie postępowania o ustanowienie kuratora.

(dowody: skarga – k. 25-30, postanowienia – k. 31-35, zeznania świadka G. M. – k. 140-141, zeznania pozwanej K. K. – k. 162-166)

W dniu 18 czerwca 2014 r. E. G., przed Notariuszem M. N. (Rep. A Nr 639/2014) odwołała pełnomocnictwo udzielone przez nią w dniu 19 czerwca 2013 r. K. K. do zarządu jej majątkiem i interesami w rozumieniu art. 87 § 1 zd. 3 k.p.c.

W dniu 18 czerwca 2014 r. E. G. złożyła oświadczenia o wypowiedzeniu K. K. z ważnych przyczyn umowy o zarząd interesami z dnia 19 czerwca 2013 r. oraz umowy przechowania z dnia 31 marca 2014 r.

Pismem z dnia 18 czerwca 2014 r. E. G. poinformowała K. K. o odwołaniu udzielonego jej pełnomocnictwa oraz o wypowiedzeniu w/w umów. Jednocześnie zabroniła pozwanej prowadzenia dalszych jakichkolwiek działań i czynności na jej rzecz lub w jej imieniu, posługiwania się materiałami i wiedzą dotyczącą spraw powódki. Pozwana została wezwana również do rozliczenia się z pobranej zaliczki w kwocie 30.000 zł w terminie 14 dni od dnia otrzymania pisma.

(dowody: protokół z przyjęcia oświadczenia o odwołaniu pełnomocnictwa – k. 36-36v., oświadczenia – k. 37-38, pismo z dn. 18.06.2014 r. – k. 39)

K. K. odebrała wezwanie powódki w dniu 20 czerwca 2014 r.

W odpowiedzi na pismo powódki, wezwała ją do zapłaty kwoty 20.475,62 zł tytułem wynagrodzenia za wykonane przez siebie czynności w terminie 14 dni od dnia otrzymania pisma. Pozwana rozliczając otrzymaną zaliczkę wskazała, iż: koszt poszukiwań informacji na temat składników majątkowych wyniósł 31.200 zł (208 h x 150 zł), koszt analizy uzyskanych informacji wyniósł 14.100 zł (47 h x 300 zł), spotkanie i konsultacji z klientem wyniósł 2.400 zł (8h x 150 zł + 4h x 300 zł), koszt przejazdów do archiwów poza W. wyniósł 775,62 zł (928 km x 0,8358 zł), koszt sporządzenia pisma procesowego wyniósł 2.000 zł. Łącznie pozwana wskazała, iż poniosła koszty w wysokości 50.475,62 zł.

(dowody: potwierdzenie odbioru – k. 40, rozliczenie – k. 41)

Pismem z dnia 28 lipca 2014 r. powódka wezwała pozwaną do zapłaty na jej rzecz kwoty 29.224,38 zł w terminie 7 dni od dnia otrzymania pisma, tytułem zwrotu nierozliczonej części zaliczki w wysokości 30.000 zł. Zaliczka została przez powódkę pomniejszona o kwotę 775,62 zł z tytułu poniesionych przez pozwaną kosztów przejazdów do archiwów.

(dowody: wezwanie do zapłaty – k. 42-44)

Wobec tego, iż pozwany nie uczynił zadość powyższemu wezwaniu, sprawa została skierowana na drogę postępowania sądowego.

Powyzszy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zawartych w aktach niniejszej sprawy, których wiarygodność i autentyczność nie była kwestionowana przez strony, a ponadto na podstawie dowodu z zeznań świadków oraz z przesłuchania powódki i pozwanej w charakterze strony.

W ocenie Sądu przesłuchani wyżej świadkowie i powódka złożyli zeznania wiarygodne, natomiast pozwana złożyła zeznania niewiarygodne w zakresie zapewnień o ilości i jakości pracy wykonanej na rzecz powódki.

Przedmiotowe zeznania nie znalazły żadnego potwierdzenia w nieosobowych źródłach dowodowych i z tego powodu Sąd uznał je za niewiarygodne. W tym miejscu należy zauważyć, że o jakości pracy pozwanej nie zeznała również świadek J. K., gdyż nie miała konkretnej wiedzy na ten temat. Poza tym zeznania stron były niespójne w zakresie informacji uzyskiwanych przez powódkę od pozwanej - powódka twierdziła, iż pozwana nie przekazywała jej wyczerpujących informacji co do postępów w wykonywaniu usług, czemu z kolei pozwana zaprzeczała twierdząc, że

przekazywała powódce wyczerpujące informacje. zdaniem Sądu zeznania pozwanej w tym zakresie są niewiarygodne i służą wyłącznie uzyskaniu korzystnego rozstrzygnięcia w sprawie.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż z uwagi na fakt, iż pozwana nazywa się K. K., a nie K. Z., Sąd na podstawie art. art. 350 § 1 k.p.c. sprostował w punkcie I wyroku nazwisko pozwanej w rubrum i pierwszym punkcie wyroku zaocznego.

W niniejszej sprawie bezsporne było, że strony zawarły w dniu 19 czerwca 2013 r. „umowę o zarząd interesami”. Przedmiotem umowy było świadczenie usług przez K. K. jako usługodawcę na rzecz E. G. jako usługobiorcy. Usługi polegały na: zarządzaniu i koordynowaniu interesów, w tym również majątkowych usługobiorcy, bieżącym zarządzaniu majątkiem usługobiorcy, podjęciu wszelkich niezbędnych czynności zmierzających do realizacji roszczeń usługobiorcy związanych ze spadkiem po A. R. oraz S. R., wykonywaniu wszelkich czynności, w tym czynności prawnych i składaniu oświadczeń woli w imieniu usługobiorcy, niezbędnych do prawidłowej realizacji czynności w postaci reprezentowaniu usługobiorcy w jak najszerszym zakresie przed sądami, organami administracji państwowej i samorządowej, instytucjami we wszystkich sprawach majątkowych i niemajątkowych usługobiorcy, w tym również do odbioru z urzędów pocztowych wszelkiej adresowanej do usługobiorcy korespondencji, przesyłek i przekazów pieniężnych.

Wynagrodzenie usługodawcy zostało określone w porozumieniu stanowiącym załącznik do wskazanej wyżej umowy jako 10% wartości wszelkich kwot uzyskanych na skutek realizacji czynności objętych umową i miało być płatne w terminie 7 dni po przekazaniu tych kwot na rzecz usługobiorcy, tj. na rzecz powódki.

W ocenie Sądu zawarta między stronami umowa jest umową nienazwaną, zbliżoną do umowy o świadczenie usług, ale o charakterze umowy mieszanej. Mieszany charakter analizowanej umowy polega na tym, że K. K. zobowiązała się do starannego działania przy wykonywaniu określonych w umowie usług, ale zapłata wynagrodzenia na jej rzecz została uzależniona od osiągnięcia konkretnego rezultatu tych czynności w postaci uzyskania przez E. G. przysporzenia majątkowego w postaci „kwot”. Poza tym umowa stanowiła, że wypłata wynagrodzenia na rzecz K. K. jako usługodawcy nastąpi w terminie 7 dni po ich przekazaniu na rzecz usługobiorcy, tj. na rzecz powódki.

W tym miejscu należy wskazać, iż powódka i pozwana były uprawnione do zawarcia umowy o takiej treści, jak rozważana realizując w ten sposób zasadę swobody umów, o której mowa w art. 353¹ k.c. Jeśli zachowane są ograniczenia wynikające z art. 353¹ k.c., a zdaniem Sądu zawarta przez strony umowa nie sprzeciwia się ani ustawie, ani zasadom współżycia społecznego, ani właściwości (naturze) stosunku, który strony ukształtowały, to w tym stanie rzeczy strony były uprawnione do zawarcia umowy nienazwanej, której treść ukształtowały według swego uznania. Przedmiotową umowę należy więc uznać za zawartą ważnie, skutecznie, a zatem wiążącą dla każdej ze stron.

Ostatecznie więc należy stwierdzić, że pozwana przyjęła na siebie obowiązek podejmowania określonych działań faktycznych i prawnych, co jest typowe dla stosunku o charakterze zlecenia w rozumieniu art. 734 kc. Natomiast to, iż zgodnym zamiarem stron było, aby pozwana dążyła do uzyskania korzystnego dla powódki rezultatu w postaci korzyści majątkowych nie narusza natury stosunku, lecz pozostaje w nim w zgodzie. Nietypowym dla umowy zlecenia jest jednak sposób określenia wynagrodzenia, którego zapłata uzależniona została od osiągnięcia rezultatu w postaci takiego właśnie przysporzenia majątkowego.

W niniejszej sprawie w zasadzie bezspornym jest, iż E. G. – jako usługobiorca - nie uzyskała żadnych kwot na skutek realizacji przez usługodawcę czynności określonych w umowie. Powyższe pociąga za sobą także tego rodzaju skutek prawny, że nie ziścił się termin zapłaty wynagrodzenia na rzecz pozwanej określony na 7 dni po przekazaniu „kwot” na rzecz usługobiorcy.

Przy czym, Sąd ustalił, iż na poczet wynagrodzenia pozwana otrzymała od powódki zaliczkę w wysokości 30.000,00 zł.

Trzeba podkreślić, iż instytucja zaliczki nie została zdefiniowana w kodeksie cywilnym. W odróżnieniu od zadatku w rozumieniu art. 394 kc, przyjmuje się, że gdy zaliczka została uiszczona przez jedną ze stron czynności prawnej, zostaje zaliczona na poczet przyszłych świadczeń. Taka sytuacja ma miejsce w niniejszej sprawie, gdyż zaliczka została zapłacona na poczet wynagrodzenia.

W okolicznościach niniejszej sprawy, prawo do wynagrodzenia po stronie pozwanej jednak nie powstało.

Nadto umowa o zarząd interesami z dnia 19 czerwca 2013 r. została przez powódkę rozwiązana przez wypowiedzenie. Skoro natomiast zaliczka - w odróżnieniu od zadatku - nie stanowi surogatu odszkodowania za niewywiązanie się ze zobowiązania, to pozwana, która ją otrzymała jest zobowiązana ją zwrócić jako świadczenie nienależne w rozumieniu art. 410 § 2 kc. Uzasadniając tego rodzaju ocenę trzeba podnieść, iż zgodnie z art. 405 k.c. kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości.

Stosownie zaś do art. 410 § 1 k.c. przepis art. 405 k.c. stosuje się w szczególności do świadczenia nienależnego. W rozumieniu powołanego przepisu świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, wskazać należy, iż zaliczka uiszczona na poczet wynagrodzenia z tytułu umowy o zarząd interesami jest świadczeniem nienależnym, gdyż prawo pozwanej do uzyskania wynagrodzenia z tytułu świadczonych usług w ogóle nie powstało, nie został zatem osiągnięty cel zaliczki jako świadczenia spełnionego na poczet wynagrodzenia.

W tym miejscu należy wskazać, iż nie ma racji pozwana, o ile twierdzi, iż kwota 30.000 zł, którą otrzymała od powódki stanowi zwrot kosztów związanych z wykonaniem przedmiotowej umowy. Takie stanowisko nie zasługuje na aprobatę, gdyż z treści zawartego porozumienia wynika wprost, iż prawo do wynagrodzenia oraz prawo do zwrotu kosztów poniesionych przez pozwaną, a związanych z wykonaniem umowy to dwie, całkowicie odrębne konstrukcje umowne, określone w innych punktach umowy, toteż nie ma podstawy prawnej do ich utożsamiania, jak robi to pozwana. Notabene warto dodać, że zaliczka została zapłacona wyłącznie na poczet wynagrodzenia, a nie na poczet kosztów związanych z wykonaniem umowy. Poza tym powódka nie kwestionowała prawa pozwanej do zwrotu kosztów przejazdów do archiwów i z tego tytułu zapłaciła jej kwotę 775,62 zł. Poniesienia większych kosztów pozwana jednak nie udowodniła zgodnie z dyspozycją art. 6 kc i 232 kpc.

Wobec uzależnienia prawa do wynagrodzenia od osiągnięcia rezultatu w postaci przysporzenia majątkowego po stronie powódki, które bezsprzecznie nie nastąpiło, zdaniem Sądu nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy sposób wykonywania usług przez pozwaną.

Jedynie na marginesie należy zauważyć, iż pozwana była niewątpliwie zobowiązana do świadczenia na rzecz powódki usług określonych w umowie z zachowaniem należytej staranności w rozumieniu art. 355 § 1 kpc.

Przy czym Sąd nie ma wątpliwości co do tego, że pozwana takiej staranności nie zachowała w zakresie czynności podjętych przed Sądem Rejonowym dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie w zakresie dotyczącym (...) Spółki Akcyjnej. Przeciwnie, czynności procesowe podjęte przez pozwaną jako pełnomocnika powódki, oraz przez sama powódkę, ale z inicjatywy pozwanej, świadczą o braku po stronie pozwanej wiedzy koniecznej do realizowania usług, do których się zobowiązała.

Z kolei niekwestionowanym w sprawie jest, że pozwana odbyła liczne wyjazdy do archiwów celem odnalezienia informacji co do rodziny i majątku rodzinnego powódki. Staranność działań w tym zakresie trudno jednak ocenić, ponieważ wymagałoby to naoczego zapoznania się z czynnościami realizowanymi przez powódkę w trakcie każdego z tych wyjazdów oraz potem w toku analizy uzyskanego materiału, o ile taka analiza w ogóle miała miejsce. Pozwana

nie zgłosiła jednak w tym zakresie żadnego dowodu ograniczając się wyłącznie do twierdzeń, a zatem także w tym zakresie nie udowodniła okoliczności starannego działania.

Z przytoczonych powodów - na mocy art. 347 § 1 kpc - Sąd utrzymał wyrok zaoczny tutejszego Sądu z dnia 22 stycznia 2015 r. roku w zakresie punktu pierwszego i drugiego, natomiast uchylił z zakresu punktu trzeciego, dotyczącego rygoru natychmiastowej wykonalności nadanego wyrokowi zaocznemu. W tym zakresie, wyrok zaoczny stał się bowiem bezprzedmiotowy.

Wobec powyższego, Sąd orzekł jak w sentencji.

Zarządzenie: odpis uzasadnienia proszę doręczyć pełnomocnikowi pozwanej.